

Prava odluka

Nina BEGIČEVIĆ
doc. dr. sc.

Lobiranje i odlučivanje

Između lobiranja i odlučivanja postoji snažna veza. Ona osoba koja u nekoj odluci vidi potencijalnu korist može koristiti lobiranje kako bi donositelja odluke usmjerila prema određenom rješenju. Primjerice, političari zastupaju svoja mišljenja u Saboru, na njih nastoje utjecati pojedine skupine (poljoprivrednici, umirovljenici, poduzetnici, studenti) koje žele postići bolje uvjete na svom području djelovanja. Predsjedniku države je uloga lobirati za interese države na međunarodnoj sceni. U Hrvatskoj su lobisti ipak pri-

sutni najviše u poslovnim projektima. Prema etičkom kodeksu Hrvatskog društva lobista, "lobiranje je legitiman i legalan posao koji se očekuje od zainteresiranih aktera. Osobe i organizacije koje lobiraju moraju poštovati načela otvorenosti, transparentnosti, čestitosti i besprijekornosti". Lobiranje se, međutim, spominje i u negativnom kontekstu. U 19. stoljeću u SAD-u se lobiralo tako da su zastupnici od strane interesnih skupina dobivali novac za donošenje pojedinih odluka što je pojam lobiranja stavilo u vezu

s korupcijom. Situacija je u Hrvatskoj slična, lobiranja od strane političara i poduzetnika prelaze granice dozvoljenog te su često uključena novčana sredstva zbog kojih kasnije nastaju različite afere. Radi takvih negativnih konotacija, Hrvatska je među rijetkim zemljama u kojima su sami lobisti tražili da se donese Zakon o lobiranju. Jedna od ideja Zakona je i stvaranje registra lobiranja koji bi se nalazio u Ministarstvu pravosuđa i u koji bi lobisti unosili podatke s izvještajima o tome za koga rade i s kojim ciljevima. Danas

je to vrlo važno, naročito zbog mnogih neodgovorenih pitanja, tko je sve bio angažiran radi lobiranja za Hrvatsku u Europskoj uniji, s kojim ciljevima i kolikim honorarom. Primjerice, velik je novac potrošen i za preookeansko lobiranje kontroverznog odvjetnika Davida Rivkina, koji je bio plaćen za lobiranje za Hrvatsku u Washingtonu i dogovaranje posjeta Ive Sanadera Bijeloj kući. Upravo takvi primjeri su bacili negativno svjetlo na lobiranje, iako je ono vrlo bitno za funkcioniranje demokracije i uređenog društva.